

MARGONAUTÁK

Írások Margócsy István 60. születésnapjára

Szerkesztők

Csörsz Rumen István, Hegedüs Béla, Vaderna Gábor (I. rész)

Ambrus Judit, Bárány Tibor (II. rész)

Munkatárs: Teslár Ákos (II. rész)

rec.iti

Budapest • 2009

[<http://rec.iti.mta.hu/rec.iti>]

SCHEIBNER TAMÁS

Öv alatt. . .

A hatvanas évek első felében új hullám érte el a szocialista könyvpiacot: a keletnémet és csehszlovák elvtársak egy szellemes ötlettől vezérelve miniatűr könyv tervével álltak elő. A tervet, ahogy az abban az időben megszokott volt, rövid időn belül fényes sikerrel megvalósították, s a produktumot a kétoldalú kulturális csereegyezményeknek megfelelően büszkén továbbították más országokbeli munkatársaknak is, hadd okuljanak. A Kiadói Főigazgatóság vezetőinek, fejlett tárgykultúrájuk lévén, rögtön megtetszett a könyvecske, és haladéktalanul javasolták, hogy egy egész sorozatot indítsanak el ebben a formátumban.

1963 februárjában Párczer Ferenc, a Magyar Helikon kiadó akkori igazgatója, akit megbíztak e nem csekély felelősséggel járó feladat végrehajtásával, csalódást keltő beszámolót intéz a Főigazgatóság illetékeséhez, Siklós Margithoz:

Sokat gondolkodtunk azon, hogy mi legyen az első ilyen kiadványunk. Gondoltunk a Kommunista Kiáltványra, Turgenyev: Költemények prózában c. művére, Kosztolányi: Zsivalygó természetére, végül Petőfi: János vitéz-ére. Valamilyen okból mindegyik ötletet el kellett vetnünk. Így esett a választás Kármán: Fanni hagyományaira.

A javaslat – miután a hivatalvezetők egy szempillantás alatt felmérték, hogy milyen borzalmas fenyegetést jelent megvalósítása, milyen helyrehozhatatlan károkat okozhat a rendszer alapjaiban – óriási felháborodást vált ki a Főigazgatóság irodáiban. Siklós elvtársnő nem habozik zilált sorokban a margóra vetni:

Köpeczi et! Ez lett a reményteljes kezdeményezésből. Mi a véleménye?
II/28 Siklós

S míg Kornis Pál igazgató utasítja beosztottját, Csillag elvtársat, hogy válaszolja meg a renegát Párczernek, hogy „erről szó sem lehet”, a mindig megfontolt és visszafogott Köpeczi Béla is elveszíti egy pillanatra türelmét:

Siklós etnő
Miért nem lehet valami értékesebb művet választani
Ez Kolombusznak a . . . -ja!
K¹

¹ MOL, XIX-I-21, Kiadói Főigazgatóság iratai, Tankönyvkiadó 1963, 116d-16